

Melandrya dubia

Djupsvart brunbagge

Skalbaggar, Tenebrionoidea (olikfotade baggar m.fl.)

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Sårbar (VU)
B2ab(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Melandryidae (brunbaggar),
Släkte: *Melandrya*, **Art:** *Melandrya dubia* - djupsvart brunbagge (Schaller, 1783) **Synonymer:**

Kännetecken

En 12–16 mm lång, svart svagt metallglänsande skalbagge. Kroppsformen är långsmal och något plattad. Halsskölden är tydligt smalare än täckvingarna, och djurets största bredd ligger därför långt bak på kroppen. Täckvingarna är försedda med tydliga längsfårar, och på halsskölden finns ett par djupa intryckningar samt en längsfåra på mitten.

Utbredning och status

Känd dels från Skåne, dels från Hälsingland till Lule lappmark. Känd från alla våra nordiska grannländer samt Baltikum. Världsutbredningen sträcker sig från Mellaneuropa österut till Japan.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i vitrötad lövträdsved. I norra Sverige är alla fynd gjorda i döda björkar, främst stående grova träd med bl.a. fnösktickor (*Fomes fomentarius*). Söderut är arten främst påträffad i bok, men även i andra trädslag som hassel, ek, lind och avenbok. Larvutvecklingen sker i karakteristiska slingrande gångar under bark eller i veden. Larvgångarna har ofta svartfärgade sidor. Den utvecklas även i liggande stammar, och den förefaller vara attraherad av branddödade träd. Arten kan även utvecklas inne i bestånd, men den föredrar troligen solexponerad ved, särskilt i norra Sverige. Larvutvecklingen varar två till tre år eller längre, och förpuppningen sker på försommaren. Den nykläckta fullbildade skalbaggen påträffas sittande på undersidan av tickor eller under lösa barkbitar på stammarna.

Hot

Arten hotas i norra Sverige av att mängden björkved minskat genom flera decenniers aktiv lövbekämpning i det boreala skogslandskapet, samt av uteblivna bränder. Maskinell markberedning efter slutavverkning förstör ofta lämplig utvecklingsved på hyggen. I södra Sverige hotas arten troligen av små och isolerade populationer.

Åtgärder

Djupsvarta brunbaggen gynnas i norra Sverige av såväl naturvårdsbränning i björkrika bestånd som lämnande av grova björkar och andra lövträd efter slutavverkning. I den brukade skogen bör andelen björk öka, samt björkar tillåtas nå grova dimensioner. Maskinell markberedning bör undvikas i bestånd eller delar av bestånd med mycket björkved. I Skåne bör kända lokaler med arten naturskyddas och eventuellt utvidgas.

Naturvård

Åtgärdsprogram: Fastställt

Litteratur

Ehnström, B. & Axelsson, R. 2002. Insektsnag i bark och ved. ArtDatabanken, Uppsala.

Palm, T. 1951. Die Holz- und Rindenkäfer der nordschwedischen Laubbäume. *Medd. fr. Statens Skogsforskn.inst. Bd. 40 nr. 2*: 191–193.

Palm, T. 1959. Die Holz- und Rindenkäfer der süd- und mittelschwedischen Laubbäume. *Opusc. Ent. Suppl. XVI*: 239.

Författare

Bengt Ehnström 1999. Rev. Lars-Ove Wikars 2006. © ArtDatabanken, SLU 2006.